

ከታቦት ቫይረስ ሂዩፕቫ ፓፒሎማ (HPV) Human Papillomavirus (HPV) Vaccines

ከታቦት HPV እንታይ እዮም?

እቶም ከታቦት HPV ካብ ዝተወሰኑ ዓይነታት ቫይረስ ሂዩፕቫ ፓፒሎማ (HPV) ዝከላኸሉ ኮይኖም፣ መንሸሮ መሃንቲስ፣ ማህጸን፣ ኣፍን ጎሮሮን፣ ብልዕቲ ወድ ተባዕታይ፣ ብልዕቲ ጓል ኣነስተይትን ሻምባቆ ማህጸንን ከምኡ'ውን ቁስሊ ጸታዊ ኣካልን ዘስዕቡ እዮም። ኣብ ካናዳ 2 ከታቦት HPV ኣለዉ፡- Cervarix® (HPV2) ከምኡ'ውን Gardasil®9 (HPV9) ይበሃሉ። እቶም ከታቦት ብጥዕና ካናዳ ዝጸደቁ ኮይኖም፣ HPV9 ኣብ ክልቲኡ ጸታታት ንኸጥቀሙ ፍቓድ ረኺቡ፣ HPV2 ድማ ኣብ ደቂ ኣንስትዮ ጥራይ ንኸጥቀሙ ፍቓድ ረኺቡ። Gardasil®9 (HPV9) ኣብ BC ንዝርከቡ ብቑዓት ሰባት ብነጻ ይወሃብ።

ክልቲኦም ከታቦት ካብ 2 ዓይነታት HPV ዝከላኸሉ ኮይኖም ኣስታት 70% ናይ ማህጸን መንሸሮ ከምኡ'ውን 80% ናይ መሃንቲስ መንሸሮ ካብ ዘስዕቡ ዝከላኸሉ እዮም። ከታቦት HPV9 ካብ 5 ተወሰኸቲ ዓይነታት HPV ዝከላኸል ኮይኑ ካብ 15% ከሳብ 20% መንሸሮ ማህጸንን 11% መንሸሮ መሃንቲስ ኣብ ደቂ ኣንስትዮን 4% ኣብ ደቂ ተባዕትዮን የስዕቡ። ከታቦት HPV9 ካብ 2 ዓይነታት HPV እውን ይከላኸል እም ኣስታት 90% ካብ ቁስልታት ጸታዊ ኣካል ዘስዕቡ እዮም።

ከታቦት HPV ክወስድ ዘለዎ መን እዩ?

ከታቦት HPV9 ንኹሎም ተምሃሮ 6ይ ክፍሊ ብነጻ እዩ ይወሃብ። ከታቦት HPV ዝከላኸሎም ሰባት፣ ቅድሚ 19 ዓመት ምምልእም ቀዳማይ ከታቦቶም፣ ካልኣይ ከታቦት ድማ ቅድሚ 26 ምምልእም ከሳዕ ዝኾነ ብነጻ ክረኽቡዎ ይኸእሉ። ብዘይካ ነቶም ከሳብ ሰነ 30 2024 ንክወሃቦም እተናወሐሎም፣ ንሱ ድማ ነቶም ካብ ጥሪ ከሳብ ሰነ 2005 እተወልዱ እዮም።

እቲ ከታቦት HPV9 ካብ 19 ከሳብ 26 ዓመት ዝዕድሚኦም ውልቀሰባት እውን ብነጻ ይወሃብ እም ንሳቶም ድማ፡-

- HIV ኣወንታ ዘለዎም
 - ክልተ-መንፈስ፣ ጸታ ዝቐየሩ ወይ ዘይ-ባይነሪ
 - ምስ ደቂ ተባዕትዮ ጸታዊ ርክብ ዝፍጽሙ ደቂ ተባዕትዮ፣ እቶም ገና ጸታዊ ርክብ ዘይገብሩን ጸታዊ ዝንባለኦም ኣብ ሕቶ ዘእትዉን ዘለዉ ሓዊሱ
 - ኣብ ጎደና-ዝሳተፉ ደቂ ተባዕትዮ
- ከታቦት ንምርካብ ምስ ኣላዩ ክንከን ጥዕናኻ ተራኽብ።

ኣብ ላዕሊ እንተዘይተጠቐሱ፣ ከታቦት HPV9 ነዚኦም ይምከር እዩ፣ ብነጻ ግን ኣይወሃብን፡-

- ካብ 19-45 ዓመት ዝዕድሚኦን ደቂ ኣንስትዮ
- ካብ 19 ከሳብ 26 ዓመት ዝዕድሚኦም ደቂ ተባዕትዮ
- ዕድሚኦም 27 ዓመትን ልዕሊኡን ዝኾኑ ደቂ ተባዕትዮ ምስ ደቂ ተባዕትዮ ጸታዊ ርክብ ዝፍጽሙ

እቶም ከታቦት HPV ኣብ ውሽጢ 6 ወርሒ ብተኸታታሊ ወይ 2 ወይ 3 ዓቕን ይወሃቡ እዮም። ካብ 9 ከሳብ 14 ዓመት ምስ ኮነ ተኸታታሊ ዝጅምሩ ህጻናት እንተወሓደ 6 ወርሒ ኣፈላላይ ዘለዎ ግዜ ዝወሃቦም 2 ዓቕናት የድልዮም እዩ። ዕድሚኦም 15 ዓመትን ልዕሊኡን ንዝኾኑን ተኸታታሊ ዝጅምሩ ሰባትን ስርዓተ ምክልኻል ሕግም ዝደኸመን ሰባት 3 ዓቕን የድልዮም እዩ።

እቶም ንነጻ ከታቦት HPV ብቑዓት ዘይኮኑ ኣብ መብዛሕትኡ ፋርማሲታትን ናይ መገሻ ክሊኒካትን ከገዝእዎ ይኸእሉ እዮም።

ቅድሚ ጸታዊ ርክብ ምፍጻምካን ምስ HPV ምርኻብካን ከታቦት ምውሳድ ዝበለጸ እዩ፣ ምኽንያቱ እቶም ከታቦት ንረኽሲ ይከላኸሉ እምበር ኣየጸርይዎን እዮም።

እቶም ከታቦት HPV ምርካብ እንታይ ረብሓታት ኣለዉዎ?

ኣብተን ብHPV ተለኺፈን ዘይፈልግ ደቂ ኣንስትዮ፣ እቶም ከታቦት ዳርጋ 100% ካብቶም ብቲ ከታቦት ዝሸፈኑ ዓይነታት HPV ዝመጽእ መንሸሮ ማህጸን ይከላኸሉ እዮም።

እቲ ከታቦት HPV9 ንኣስታት፡-

- 78% ካብቶም ኣብ ደቂ ተባዕትዮ ዝረኣዩ መንሸሮ መሃንቲስ ብኸልተ ቀንዲ ዓይነታት HPV ዝመጽእ እዩ።
- ካብ 90% ከሳብ 100% ብኸልተ 2 ዓይነታት HPV ዝመጽእ ቁስሊ ጸታዊ ኣካል ይከላኸል እዩ።

ስሩዕ መርመራ ፓፕ ምግባር ኣድላዩ እዩ ምኽንያቱ ከታቦት HPV ንመብዛሕትኦም እምበር ንኹሎም መንሸሮ ማህጸን ዘስዕቡ ዓይነታት HPV ኣይከላኸልን እዩ።

ድሕሪ እቲ ኸታብት ከመጽኡ ዝኸለሉ ግብረ-መልሲታት እንታይ እዮም?

ልሙዳት ምላሽ ኸታብት MMRV፣ እቲ ከታብት ኣብ ዝተሞህበሉ ቦታ ቃንዛ፣ ምቕያይሕን ምሕባጥን ዘጠቓለለ ክኸውን ይኸእል። ረሰኒ፣ ድኻም፣ ሕማም ርእሲ፣ ከምኡ-ውን ቃንዛ ጭዋዳታት ወይ መላግቦታት እውን ከጋጥም ይኸእል እዮ።

አሰታሚኖፈን (ንኣብነት ታይለኖል®) ወይ ኢብዩፐሮፈን (ንኣብነት ኣድቪል®) ንረሰኒ ወይ ቃንዛ ኸስምዓካ ኸሎ ከወሃብ ይኸእል እዮ። ASA (ንኣብነት ኣሲፓሪን®) ጠንቁ ሕማም ረይ ሲንድሮም ክኸውን ስለ ዝኸእል ትሕቲ 18 ዓመት ንዝዕድሚኡ ዝኾን ይኹን ሰብ ከወሃብ የብሉን።

ብዛዕባ ረይ ሲንድሮም ዝበለጸ ሓበሬታ እንተ ደሊኻ ኣብ [HealthLinkBC File #84 Reye Syndrome](#) ርእ።

ዝኾነ ይኹን ኸታብት ድሕሪ ምውሳድካ ን15 ደቓይቕ ኣብቲ ከሊኒክ ምጽናሕ ኣገዳሲ እዮ። ምኽንያቱ ኣዝዩ ሳሕቲ ዝረከብ ተኸእሎ ኣሎ፣ ካብ ሚልዮን ትሕቲ 1፣ ኣናፊላክሲስ ዝበሃል መፍርሒ-ህይወት ኣለርጂክ ግብረ-መልሲ ኣሎ። እዚ ድማ ቆፎ ኣፍልቢ፣ ጸገም ምስትንፋስ ወይ ምሕባጥ ጎሮሮ፣ መልሓስ ወይ ከንፈር ከጠቓልል ይኸእል እዮ። እዚ ግብረ-መልሲ እንተተፈጠሩ፣ ኣላዩ ክንክን ጥዕናኻ ክሕክም ይኸእል እዮ። ህጹጽ ሕክምና ኤፒኖሪን (ኣድሪናሊን) ምምሕዳርን ብኣምቡላንስ ናብቲ ዝቐረበ ክፍሊ ህጹጽ ረድኤት ምትሕልላፍን የጠቓልል። ካብቲ ከሊኒክ ምስ ወጻእካ ምልክታት እንተተራእዮምካ፣ ናብ **9-1-1** ወይ ናብቲ ናይ ከባቢኻ ህጹጽ ቁጽሪ ደውል።

ኩሉ ግዜ ከቢድ ወይ ዘይተጸበኻዮ ግብረ-መልሲ ኣብ ጥዕናኻ ኣብ ዘጋጥመካ ንወሃቢ ክንክን ጥዕናኻ ጸብጸብ ሃብ።

እቲ ከታብት HPV ክወስድ ዘይግብኡ መን እዮ?

ንስኻ ወይ ውላድካ ቅድሚ ሕጂ ንዝተወሰደ መጠን ከታብት HPV ወይ ንዝኾነ ክፋል ናይቲ ከታብት፣ እንተላይ ማይ-በሰላ፣ ንህይወትካ-ኣብ-ሓደጋ ዘእቱ ግብረ-መልሲ እንተሃልዩካ፣ ምስ ኣላዩ ክንክን ጥዕናኻ ተዘራረብ። ነፍሰጾር ዝኾን ሰባት ነቲ ከታብት ክወስዳ የብለንን።

ብሰንኪ ሰዓል ወይ ካልእ ቀለል ሕማም ኸታብት ምድንጓይ ኣየድልን። ይኹን እምበር፣ ዝኾነ ስክፍታታት እንተሃልዩካ፣ ምስ ኣላዩ ክንክን ጥዕናኻ ተዘራረብ።

HPV እንታይ እዮ?

HPV ሓደ ካብቶም ዝበዘሙ ብጾታዊ ርክብ ዝመሓለፉ ረኽሲታት (STIs) እዮ። ካብ 4 ጾታዊ ርክብ ዝፍጽሙ ሰባት እቶም ከባቢ ሰለስተ ዘይተኸተቡ ሰባት ኣብ ገለ እዞን HPV ክሓሙ እዮም። ዝኾነ ዓይነት ጾታዊ ርክብ ብኣፍ፣ ስጋዊ ርክብ ወይ መሃንቱስ ዝፍጽም ሰብ HPV ክሓምም ይኸእል እዮ። በዚ ሕማም ክትልከፍ ጾታዊ ርክብ

ኣድላዩ ኣይኮነን። ጾታዊ መጻምድቲ ብዝበዘሙ መጠን ብHPV ናይ ምልካፍ ተኸእሎኻ ዝለዓለ እዮ። ምስ ደቂ ተባዕትዮ ጾታዊ ርክብ ዝፍጽሙ ደቂ ተባዕትዮ እውን ናይ HPV ረኽሲ ተኸእሎኻም ዝለዓለ እዮ።

ብHPV ክትልከፍ ከለኻ እንታይ እዩ ዘጋጥም?

መብዛሕትኦም ብHPV ዝተለኸፉ ሰባት ዝኾነ ምልክት ወይ ምልክት ዘየርእዩ ኮይኖም ዋላ ከይፈለጡ ነቲ ቫይረስ ናብ ካልኦት ከመሓላልፍዎ ይኸእሉ እዮም። መብዛሕትኡ ግዜ ረኽሲ HPV ባዕሉ ክጸጋ እዮ። ንገለ ሰባት፣ HPV ኣይጠፍእን እዮ፣ በቲ ቫይረስ ዝተለኸፉ ዋህዮታት ድማ ምስ ግዜ ቅድመ-መንሸሮ ወይ መንሸሮ ክኾኑ ይኸእሉ እዮም።

ኣብ ሕድሕድ ዓመት ኣብ B.C. ብግምት፡-

- 210 ሰባት መንሸሮ ማህጸን ክሓሙ እንከለዉ 55 ድማ በቲ ሕማም ክሞቱ እዮም
- 6000 ሰባት ኣብ ማህጸን ቅድሚ መንሸሮ ዝመጽእ ልዑል ሓደጋ ዘለዎ ለውጢ ከማዕብሉ እዮም
- 135 ሰባት መንሸሮ መሃንቱስ ክሓሙ እንከለዉ 20 ድማ በቲ ሕማም ክሞቱ እዮም
- 5500 ሰባት ቁስሊ ጾታዊ ኣካል ከማዕብሉ እዮም

ብሰል ጎእሽቶይ ፍቓድ

ወለዲ ወይ ኣለይትን ደቆምን ንኸታብት ፍቓድ ንምርካብ ክመያየጡ ይምከር። ትሕቲ 19 ዓመት ዝዕድሚኦም ህጻናት፣ ንነፍሲ ወከፍ ኸታብት ዘለዎ ረብሓን ክህሉ ዝኸእል ግብረ-መልሲን ከምኡ-ውን ከታብት ናይ ዘይምኸታብ ከምጽኡ ዝኸእል ሓደጋን ክርድኡ ዝኸእሉ፣ ብሕጋዊ መንገዲ ከታብት ክሰማምዑ ወይ ክነጽግዎ ይኸእሉ እዮም። ብዛዕባ ብሰልት ንኣሸቱ ፍቓደኛ ምዃን ተወሳኺ ሓበሬታ እንተ ደሊኻ ኣብ [HealthLinkBC File #119 The Infants Act, Mature Minor Consent and Immunization](#) ርእ።

ንተወሳኺ ሓበሬታ

- [HealthLinkBC File #101a Human Papillomavirus \(HPV\) Infection and Genital Warts](#).
- ImmunizeBC <https://immunizebc.ca> ርእ።

ንተወሳኺ ኣርእስታት ፋይል [HealthLinkBC](#)፣ ኣብ www.HealthLinkBC.ca/more/resources/healthlink-bc-files ወይ ኣብ ከባቢኻ ዝርከብ ክፍሊ ህዝባዊ ጥዕና ተወከስ። ንዘይህጹጽ ናይ ጥዕና ሓበሬታን ምኽርን ኣብ B.C. ንምርካብ፣ ኣብ www.HealthLinkBC.ca ተወከሱ ወይ ብ **8-1-1** (ነጻ ቴሌፎን) ደውል። ንምስማዕ ዝተሰለፍን ናይ ምስማዕ-ጸገም ዘለዎምን ሓገዝ ንምርካብ ብ **7-1-1** ደውል። ኣገልግሎት ትርጉም ብልዕሊ 130 ቋንቋታት ብዝሓተትካዩ ክርከብ ይኸእል እዮ።